

Rekopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITEWSKI

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. Ogłoszenia przyjmują się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p.

WARUNKI PRENUMERATY:

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8,—	4,—	2,—	—,70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10,—	5,—	2,50	—,84
ZAGRANICĄ	16,—	8,—	4,—	1,50

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświątecznych.

CENY OGŁOSZEŃ:

W CZASIE WOJNY WYCHODZI I W PONIEDZIAŁKI.
REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt S-to Jerski № 28.
Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.
Telefon № 129, telefon drukarni № 685.
Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziela od 12—1 p. p.
Redaktor przyjmuje od godz. 2—3 po połud.

Nadanołano za wiersz petitowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1 str. o pożytek państw. za wiersz peti. lub jego miejsce 1 rub. Reklamy za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop. Niekrogi za wiersz peti. lub jego miejsce na 1 str. 50 k. po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawieszenie do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia z wyjątkiem za wiersz petitowy lub jego miejsce 20 kop. Drobne ogłoszenia za linijki wyraz 4 kop. najmniejsze 40 kop. Ogłoszenia w niedzielny numerze o 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprocz opt. poczt.

JAN SATURNIN Z KIECIN

JAKUBOWSKI

obywatel ziemi kowieńskiej, po długich i ciężkich cierpieniach zmarł 3 lutego 1915 roku, w wieku lat 50.

Nabożeństwo żałobne w kościele w Miczejach i złożenie zwłok do grobów Rodziny odbyło się, w sobotę 7 lutego 1915 roku, o godz. 10-ej.

ŻONA, SIOSTRA I DZIECI.

narodów nie jest tak mechanicznym ruchem, jak falowanie morza; jeżeli ich walki nie są tak bezmyślnym szłem, jak jego burze; jeżeli słońcy władców nie są tak nieobowiązujące jak grzmoty — to stać się musi. I stanie się!

O wykład religii.

Od czasu Najwyższego pozwolenia na wykład religii katolickiej w szkołach naszego kraju w języku macierzystym uczniów, zarysowały się dwa poglądy na tę sprawę. Władze duchowne stały i stoją na stanowisku, że o języku wykładowym rozstrzygnąć ma wola rodziców, gdyż sprawa ta do ich kompetencji należy. Natomiast minister Kasso polecił w znanym okólniku swoim, by język macierzysty uczniów w szkołach niższych określali szkół tych kierownicy. Minister przychylił się w tej sprawie do poglądu bractw prawosławnych, które na zjazdach swoich od początku domagały się, by religię katolicką wykładano w kraju naszym po rosyjsku wszystkim tym uczniom, których administracja uzna za „białorusinów-katolików”.

Dwa te poglądy niejednokrotnie ścierały się też w prasie miejscowej. Zarówno półrocznik „Wilenski Wiestnik”, jak i uznająca się za organ demokratyczny „Wieczernia Gazeta”, uważają za rzecz całkiem prostą i jasną, że określenie języka wykładowego religii katolickiej w szkołach nie powinno należeć do rodziców. W dalszych jednak wywodach pisma te się rozchodzi. „Wilenski Wiestnik” utrzymuje, że uczniowie uznani przez władze za „białorusinów-katolików” uczyć się winni religii po rosyjsku. „Wieczernia Gazeta” natomiast wytrwale dowodzi, że najlepszym sposobem zwalczania „polonizacji” w kraju naszym byłoby zaprowadzenie wykładu w języku białoruskim.

Przed paroma dniami „Wieczernia Gazeta” wszczęła na nowo tę sprawę i oświadczyła, że jest to wielkim „błędem” administracji, iż nie chce uznać samodzielności języka białoruskiego i że właśnie dzięki temu błędowi białorusini-katolicy zapisują się w szkołach, jako polacy. „Wilenski Wiestnik” nie dopatrywał jednak i tym razem dobrych chęci w wystąpieniach „Wiecz. Gaz.”.

„Gazeta” — pisze on — przedstawia rzecz tak, że w razie wprowadzenia do wykładu narzęcza białoruskiego wszyscy podający się obecnie za „polaków” białorusini-katolicy w szkołach wyrykliby się o druzdy swej polskości i uchwyciliby się za „rodnu mowu”!

Kogo chce gazeta tymi argumentami otumaniać?

Oczywiście, dla osiągnięcia swoich strategicznych celów w sprawie wyodrębnienia ludu białoruskiego od narodu rosyjskiego. „Wieczern. Gazeta” chciałaby uprosić sprawę stosunku białorusinów-katolików do polskości. W rzeczywistości zaś sprawa nie jest tak prostą i nie da się tak łatwo rozstrzygnąć, jak to „Wiecz. Gaz.” przedstawia. W każdym też razie bezpodstawnym jest przypisywać, jak to robi gazeta, o „kółnikowi” zmarłego ministra Kasso wzmacnianie polskości w białoruskich sferach katolickich.

Dobre chęci „Wiecz. Gaz.” nie znalazły uznania „Wilensk. Wiest.”, zarzuciła on jej matactwo i odprawia z kwitkiem.

Więści z poza Warty.

W dalszym ciągu (patrz Nr. 34 „Kurj. Lit.”) przytaczamy z pism poznańskich, na podstawie „Kurjera Pozn.”, szereg ciekawych wieści:

Numer „Gońca Wielkopolskiego” z dn. 13 (26) stycznia donosi:

Słowiański charakter armii austriackiej; słowian należało do armii austriackiej 52 pre., niemieców wraz z węgry 42 pre., rumunów z włochami 6 pre. Stosunek narodowości w marynarce jest jeszcze korzystniejszy: słowian 56 pre., włochoń 27 pre., niemieców 10 pre., madyarów 7 pre.

Rozszerzenie komunikacji pociągów towarowych pomiędzy Niemcami a Królestwem Polskim. Dotąd kursowały pociągi towarowe tylko do Włocławka i na pobeżnej linii Aleksandrów — Ciechocinek. Obecnie komunikacja pociągów towarowych rozszerzona na stację Włocławek — Skierniewice.

Przesyłki pieniężne dla rodzin robotników sezonowych. Landler, któremu powierzono administrację ewylną powiatu częstochowskiego, ogłasza co następuje:

Cały ezereg robotników sezonowych, pochodzących z powiatu częstochowskiego, znajduje się w Niemczech. Wskutek wojny nastąpiła przerwa w komunikacji pocztowej i rodziny robotników sezonowych oddawna nie otrzymują wiadomości od znajdujących się w Niemczech robotników, nie wiedzą, gdzie się znajdują i nie mogą odbierać od nich pieniędzy Wszystkich pracodawców, zatrudniających robotników z Królestwa Polskiego, wzywam, by stwierdzili, czy odnośni robotnicy pochodzą z powiatu częstochowskiego. W danym razie proszę o podanie mi dokładnego adresu obecnego miejsca pobytu robotników i ich adresu w stronach rodzinnych. Przesyłki pieniężne, koremi robotnicy chcieliby w obecnym czasie krytycznym rodzinom swym przyjść z pomocą, proszę przysłać na moje ręce, ja zaś postaram się o doreczenie ich pod właściwym adresem. Listy i przekazy adresować należy: Deutsche Civilverwaltung im Tschensiochau.

„Kurjer Poznański” z dn. 30 grudnia (12 stycznia) podaje następującą między innymi wiadomość:

Komunikat austriacki wspomina o ataku rosyjskim na wzgórze, znajdujące się na północ od Zakliczyna. Walka artyleryjska na północ od Wisły. Kosciół pewnej większej miejscowości w Królestwie „trzeba było zbombardować”. Na bałkańskiej widowni krótka walka działowa na wschód od Trebinje w Hercegowinie aż do granicy.

Kadea gabinetowy dr. prawa i med. Behr, w poważnym czasopiśmie „Die Umschau” ogłosił artykuł p. t. „Zabezpieczenie naszych granic”. Behr oświadcza, że „po niedługiej i szeregowej z woli Bożej zakończonej wojnie będzie można przyłączyć do państwa obwody, których ludność należy do sąsiedniej obcej narodowości, od której wbrew swej woli zostanie odłączona. Otóż trzeba z tych nowych obwodów pogranicznych stworzyć obwody czysto niemieckie. „Da się to skutecznie najlepiej w ten sposób, że przy zawieraniu traktatu pokojowego zażąda się odnośnych części ziemi, wolnej od jakiegokolwiek mieszkanca. Jakkolwiek są to twarde warunki, my, niemiecy, nie powinniśmy się przed nimi wzdygać; jest to mimo wszystko fraszka dziecinna wobec mordu naszej egzystencji, jakiego zamierzali dokonać na nas nasi wrogowie. Ziemi do rozlokowania pomiędzy wywłaszczonych mają nasi wrogowie dostatecznie wiele... Ta zdobycz byłaby o wiele praktyczniejsza, niż wywłaszczenie, dokonane po odejściu odnośnej części ziemi; a nas bowiem w Niemczech trudno byłoby znaleźć pomieszczenie dla wywłaszczonych. Zresztą oni powróciliby niewątpliwie do swej ojczyzny i wywieźliby ze sobą wiele dobrego niemieckiego grosza. Nowy niemiecki pas pograniczny doszedłby z pewnością w krótkim czasie do wysokiego rozkwitu. Kontrybucja wojenna dostarczałaby środków dostatecznych w celu usunięcia spustoszenia spowodowanego wojną. Każda niemiecka miejscowość stanowiąca pewnego rodzaju duchowy fort zewnętrzny, zaś w każdym razie realny i pewny punkt oparcia dla armii niemieckiej, jeżeli on obciążony jakimś ciężarem obrony, „Kurj. Pozn.” dodaje: Nie zamierzamy oczywiście polemizować z tymi wywodami. Autor nie zastanowił się widocznie, czy, występując obecnie z takimi planami, działa w interesie sprawy niemieckiej.

„Kurjer Poznański” z dn. 2 (15) stycznia:

Z Berlina donoszą, że „Gazeta Wojenna” (po polsku), wydawana w Toruniu, przestała wychodzić. W jej miejsce władze wydawcą będą teraz w Łodzi nowy organ, którym kierować będzie porucznik Cleinow. Zdaje się, że to jest wydawca „Grenzboten”, który jest pozasłużbowym oficerem, a o którym opowiadał, że wyjechał z Berlina do Łodzi, aby tam prowadzić cenzurę pism polskich.

„Nordd.-Allg.-Ztg.” potwierdził wiadomość, że przewodniczący i kilku członków ustanowionej przez fundację Rockefellera w Waszyngtonie komisji ratunkowej, między nimi p. Wielif Rose i dyrektor amerykańskiego Czerwonego Krzyża p. Ernest Bicknell przybyli do Berlina, rozejrzawszy się poprzednio, jak działa amerykański komitet zapo-

trwania w żywność Belgii. Panowie ci, których przyjęto w urzędzie Rzeczy dla spraw zagranicznych, jakoteż w urzędzie dla spraw wewnętrznych, wyurzili zyczenie poinformowania się w sprawie zapotrzymania w żywność tych części Królestwa, które zajęły wojska niemieckie. W tym celu odbył oni z odnośnym dyrektorem oddziału w urzędzie Rzeczy dla spraw wewnętrznych i z oficerem, odkomenderowanym przez głównodowodzącego na wschódzie, objazd, przyczem mają być w miejscowościach następujących: w Będzinie, Sieradzu, Łodzi, Łowiczu, Kutnie i Kole.

Wojna wobec moralności chrześcijańskiej.

Nie chcąc kłopotować nikogo z występujących w piśmie naszym w dziale „Wolnej Trybuny”, postawiliśmy i artykuł p. prof. Jachaya „Nietzsche a Niemcy współczesni”, zamieszczony w numerze piątkowym (34) bez zastrzeżeń i protestów. Z powodu jednak wycieczki osobistej, którą prof. Jachay artykuł swój zakończył, postanowiliśmy zamieścić cytelników z poglądami ks. dra Kazimierza Lutostawskiego, poglądami, które zapewne uważać można nie za czysto osobiste, skoro zamieścił je warszawski „Przebieg Katolicki”. Z powodu znacznych rozmiarów artykułu, możemy dać z niego jedynie urwki, wobec czego zaznaczyć musimy, dla uniknięcia nieporozumień, że ks. dr. K. Lutostawski w artykule swoim nie pomija okropności wojny i towarzyszącego jej często zdziwienia i że wysoko podnosi dźwięk miłosierdzia, łagodząc cierpienia ofiar wojny.

Nie masz miłości większej ponad tę, która życie daje za bliźniego; i ta miłość właśnie największa znajduje swój wyraz w wojnie. Tylko, podczas gdy oddanie życia za brata pojedynczego nie jest obowiązkiem człowieka, lecz jeno szczególną doskonałości owocem, danie go za zbiorowość bratnią — za ojczyznę — jest ścisłym obowiązkiem każdego. Społeczeństwo, bez którego jednostka istnieje by nie mogła, ma prawo żądać obrony swego istnienia i swoich dóbr nawet kosztem życia jednostek.

W tej zasadzie leży usprawiedliwienie prawa narodów do wojny, to jest do obrony, kosztem życia swoich obywateli, tego, co uważają za swoje dobro. Stąd też bierzemy pierwszy warunek, potrzebny do tego, by wojnę nazwać sprawiedliwą: musi ona być zaidejowana i prowadzona nie przez samowolne jednostki, lecz przez właściwą władzę narodu, mającą prawo i obowiązek występowania w jego imieniu i decydowania o jego losach. Ci, co przedstawiają społeczeństwo, będąc jego władzą, mają tak samo prawo użycia siły swoich podwładnych przeciwko wrogom zewnętrznym, jak mają prawo karania przemocą tych, którzy społeczeństwu zagrażają od wewnątrz.

Na to jednak, aby wojna mogła być usprawiedliwiona, aby była dozwoloną aktem obrony społeczności ludzkiej — musi być podjęta ze słusznej przyczyny i z intencją walki o słuszną sprawę. Zawsze więc moralną będzie wojna, przeciw przemocy prowadzona w obronie niezawisłości i całości ojczyzny. Jednakże nie tylko siła obrona wojna jest usprawiedliwioną. Zmuszenie innego narodu do sumiennego karamenia zbrodni swoich obywateli względem nas popełnionych, odebranie nie-lusnie zabranych nam ziem, wyzwolenie „njarżmionego narodu, wreszcie sama obrona prawa i ludu społecznego mogą w zupełności usprawiedliwić wojnę zaczepną. Bo zasada nie interwencji jest najczystszej moralności fałszywą. Ludzkość nie tylko w obrębie poszczegól-

nych narodów jest solidarna, ale cała ludzkość stanowi jedną też zbiorowość, mającą ten sam cel wieczny i podlegającą temu samemu prawu moralnemu i gdyby ta solidarność była właściwie odczuwana — zbrodnie jednych narodów nad imieni innymi musiałby wywołać protest, paparty siłą, ze strony wszystkich, nawet bezpośrednio nie zainteresowanych. Ograniczenie obowiązku solidarności społecznej do granic poszczególnej narodu snosi wytworzyć między narodami taki sam stosunek samolubnego antagonizmu, jaki powstaje między jednostkami, gdy w nich miłość ojczyzny wygasa. Gdy jednak jednostka nie przysługuje praw samowolnego karamenia jednostek, ponieważ ma nad sobą autorytet społeczny, uprawniony w bezwzględnej wobec jednostek egzekutywie, narody nie mają nad sobą władzy rozjemczej, która swoje

Do prenumeratorów i czytelników „KURJERA LITEWSKIEGO”

Administracja „Kurjera Litewskiego”, pragnąc umożliwić najszerszemu ogółowi poznanie naszego pisma, uprasza niniejszem wszystkich naszych prenumeratorów i czytelników o przysłanie Administracji adresów tych ich znajomych, którzy „Kurjera Litewskiego” nie prenumerują, a którzy mogliby, ich zdaniem, zwiększyć listę naszych prenumeratorów.

Podług nadsyłanych nam adresów wysyłać będziemy przez pewien czas **okazowe numery „Kurjera Litewskiego” bezpłatnie.**

Adresy szczegółowe prosimy skierowywać **NIEMWŁOCZNIE** do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Rolnicy, posiadający do zbycia NASIONA KONICZNY

zobęć zwracać się do Zarządu Kowieńskiego Stowarzyszenia Rolniczego w Szawłach.

Dzieło Erazma Majewskiego KAPITAŁ

otrzymać mogą prenumeratorzy „Kurjera Litewskiego” (za pośrednictwem Administracji Kurjera Litewskiego) po cenie niższej **za 1 rs. 20 kop.**

z przesyłką pocztową 1 rs. 50 k.

Zamawiać należy w Administracji Kurjera Litewskiego: Wilno, ul. S-to Jerska 28.

WCZORAJSZE „WYDANIE WIECZORNE” „KURJERA LITEWSKIEGO”

Nr. 32

zawiera treść następującą:

Artykuły: Propaganda niemiecka. Starzy znajomi. Tragiczny pościg. „Sześciu w French”. Ostatnie telegramy i wiadomości, trzymane do godz. 2 p. p.

S. p. ks. arcybiskup Likowski.

Telegraf przynosi nam wieść o zgonie najwyższego Dostojeństwa kościelnego, który zaledwie w sierpniu r. z. zasiadł na stolicy dawnych „prymasów polskich”.

S. p. ks. arcybiskup Edward Likowski urodził się w r. 1836 w tej Wrześni, która w wiele lat potem stała się w całym świecie z męczeństwa i męczeństwa, które nie chciały się uczyć religii ojców swoich w obcym i niemiastownym sobie języku. Świeciana kapłańska otrzymał w r. 1861, poczem został nauczycielem religii i języka hebrajskiego w gimnazjum św. Magdaleny w Poznaniu, następnie zaś w r. 1865 profesorem historii kościelnej w seminarjum poznańskim. Tu oddał się studjum historycznym, których owocem były dzieła bardzo gruntowne, dotyczące zwłaszcza Kościoła ruskiego i inji brzeskiej. Posuwając się dalej w hierarchii duchownej został wreszcie biskupem sufraganem gnieźnieńskim. Gdy w r. 1906 arcybiskup Florian Skobiewski żywota dokonał, s. p. ks. Likowski został administratorem archidiecezji i był kilkakrotnie stawia-

nie obowiązujące wyrazy nadziei powoływali się ci niźsi przedstawiciele rządu pruskiego, którzy uważali za potrzebne w początkach wojny zapewnienie polaków, że i w Poznańskiem będą jakieś „nigi”. List pasterski nie wywarł żadnego politycznego wpływu. Zmarły bowiem, szanowany jako kapłan, nigdy nie był wyrazicielem narodowo-politycznych dążeń społeczeństwa wielkopolskiego. W Poznaniu w szerokich kołach mieszczaństwa utarło się nawet przekonanie, że w dziedzinie politycznej postępować należy zawsze wręcz przeciwnie, jak zaleca ks. Arcybiskup.

Dalsze losy szczególną czcią narodu otoczonej archidiecezji są znane niepewne, zwiększać to musi ład po zgonie ks. Arcybiskupa Likowskiego. Jakkolwiekbyśmy sądzili jego, jako działacza politycznego, był to maż wielkiej gorliwości religijnej, prawości nieposzlakowanej i niepopolitej wiedzy. Stratę jego boleśnie odczuje cały nasz Kościół.

Cześć Jego pamięci.

J. H.

Jedynie światło.

W „Humaniście Polskim” Aleksandra Świętochowskiego znajdujemy następujące piękne w idei i formie wyznaczenie:

Wojna wypełnia przestrzeń nocą i próżnią. W tej nocy, w której zgasiły najpotężniejsze światła, pozostała jedna tylko gwiazda, w którą ciągle patrzę; w tej próżni, w której zagłuchły najpotężniejsze głosy, brzmi tylko jeden dźwięk, który ciągle słyszę. Wzrok stęzał mi w jednym punkcie a słuch — w jednym tonie. Nie widzę ani najwyższych ogromów, ani najjednolitszych eńot; nie widzę nauki i sztuki; nie widzę wielkich ludzi i czynów. A jeśli cokolwiek zauważę, to wszystko nabiera dla mnie znaczenia lub traci je o tyle, o ile rozszerza się lub zwęża, zbliża lub oddala ono światelko w ciemnościach — Zjednoczenie Polski. Bo historia całego świata zawarła mi się w tem zdarzeniu.

Nie marzyłem o niem, nie marzyli ci, których zropaczonych do grobów składaliśmy, tak daleko leżało ono poza granicami realnej możliwości. Spoczywało w niezagórnym ramie naszych serc, w ciężkiej ehmurze naszej rezygnacji, w smutku naszego zwątpienia, ale nie było przedmiotem naszych starań i nadziei. Godziłoby się powołać z myślą, że wielka zbrodnia nie będzie nigdy naprawiona, że żywcom pogrzebanym naród nie zmartwychwstanie — ealy! I oto ktoś, mosen to spełnić powiedział: „Zjednoczcie was Polskę. Będziecie ją oglądali jeszcze wy, którzy też zapowiedzi słyszyście”. Od tej błyskawicznej chwili wszystko mi pociemniało, na wszystko padły gęste mroki i nad ich falami, na czarnem sklepieniu nocy zapaliło się i plonie dotąd światło tych słów. Nie zastanawiają one opary z krwi i dymu pożarów wojny, bo wszelkie ofiary uważam za kosztą wykupu ojczyzny; nie tracąca mi go nieone zabiegi żywiołów, które trzymały łańcuch naszej niewoli, bo on pęknie pod młotami potęg, kujących nowe życie świata. Wierzę, że ta gwiazda rozogni się w słońce i oświeci wkrzeszoną Polskę. Ja tylko widzę i słyszę, o niczem innym nie jestem zdolny myśleć, czego innego ezu i rozumieć. Nie pojmuję, ażeby nad nią mogło być coś świętego, ważniejszego, pilniejszego, ażeby dla czegokolwiek potrzebniejszą była przetrzeć, ezas, i gdzie wielkiej siły i dobrej woli. A jeżeli życie

Na te właśnie do niczego rząd

wyroki poprze mogli przynusiem. I dlatego narody muszą być gotowe do poparcia słusznej opinii moralnej...

Ludzie, przejęci grozą wojny, mają skłonność do uwielbiania pokój; ale szczególnie długotrwały pokój lubi siebie wielbić...

Wojna odrazu wywraca te domki z kart — zbudzenia trwałości rzeczy ludzkich; odrywa całe pokolenie od przyjemnej pracy...

„Istotnie straszne są szaleństwa wojny; groza zbrodni jednostkowej maleje wobec grozy szalu zbrodni w masę...

Wymienionym osobom, towarzystwom i stowarzyszeniom pozwala się w terminie ustanowionym przez niniejsze przepisy wyżyć się na podstawie dobrowolnej umowy z nieruchomości w wymienionych miejscowościach...

W modlitwie naszej: „Od powieź, głoś, ognia i wojny — zachowaj nas, Panie! — nie tkwi wcale potępienie prawa do wojny, ale prośba do Boga, by tak natężyć narody, żeby w stosunkach wzajemnych Jego prawem się kierując, nie ściągły na siebie pomsty Bożej...”

W dalszych artykułach (3 — 9) postanawia się, że władze gubernialne w wymienionych guberniach, w ciągu dwóch miesięcy od wydania rozporządzenia, tworzą spisy nieruchomości, rozporządzeniu temu podlegających...

Art. 10 stanowi, że w miejscowościach, w których z powodu okoliczności stanu wojennego wyżej wskazane terminy nie będą mogły być zachowane, terminy określi minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z władzami wojсковymi.

Współczesne też życie narodów tak jest złożone, że niepodobniwem jest dla pojedynczego człowieka ocenić, czy dana wojna jest konieczna, czy jest sprawiedliwa.

ich była prosta, czy wyczerpali wszystkie inne dostępne środki, czy będą mogli spokojnie stanąć na sądzie Bożym za te tysiące żywotów przeciętych i za te klęski okrutne, czy były one ofiarą konieczną...

„Musimy też zwolnić od wszelkiej odpowiedzialności za udział w wojnie te tłumy żołnierskie po obu stronach, z których tylko jedna miała sprawiedliwość za sobą: oni pełnią świętą służbę, stojąc jako narzędzie dobra społecznego w rękach tych, co losami społeczeństwa kierują...”

Wojnie sprawiedliwej błogosław Bóg, a szlachetnym jej ofiarom po obu stronach — ich cierpienia i krzywdy policz. Miecz, który w obronie sprawiedliwości i przez miłość wyciągamy — jest błogosławiony...

Likwidacja własności ziemskiej obcych poddanych.

W Nr. 33 „Kur. Lit.“ podaliśmy streszczenie nowych rozporządzeń co do własności ziemskiej poddanych państw wójujących, uchwalonych przez Radę ministrów, a w d. 2 (15) lutego w trybie art. 87 ustaw zasadniczych przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonych.

Poza tem jednak w całym szeregu guberni, a w tej liczbie w całym Królestwie i w 7 guberniach Litwy i Rusi (prócz witebskiej i kijowskiej) poddani austriaccy, węgierscy i niemieccy powinni przystąpić do całkowitej likwidacji. Przepisy te zawarte są w dziale IV nowego rozporządzenia.

„IV. Nieruchomości pozamiejskie, pozostające w rękach poddanych austriaccy, węgierskich, lub niemieckich, lub towarzyszów wskazanych w art. 8 działy I niniejszego rozporządzenia, a znajdujące się w guberniach: petrogradzkiej, estlandzkiej, fińskiej, kurlandzkiej, kowieńskiej, grodzieńskiej, wileńskiej, mińskiej, suwalskiej, łomżyńskiej, podlaskiej, radomskiej, lubelskiej, chełmskiej, wolińskiej, podolskiej, Besarabskiej, chersońskiej, taurydzkiej, jekaterynosławskiej, obwodzie Wojska Dońskiego i we wszystkich miejscowościach Kraju Kaukaskiego, w wielkim Księstwie Finlandzkim i w general-gubernatorstwie Nadamurskim — podlegają działaniu następujących przepisów:

1) Wymienionym osobom, towarzystwom i stowarzyszeniom pozwala się w terminie ustanowionym przez niniejsze przepisy wyżyć się na podstawie dobrowolnej umowy z nieruchomości w wymienionych miejscowościach. W razie niezastosowania się do powyższego nieruchomości te sprzedane zostają w drodze licytacji publicznej.

2) Moc artykułu pierwszego tego działy rozciąga się również na nieruchomości, należące do wymienionych powyżej osób, towarzyszów i stowarzyszeń nie na prawie własności, lecz na innych prawach użytkowania i władania, jak np. na prawie czynszowym, prawie zabudowania, dzierżawie dziedzicznej, z wyjątkiem różnego rodzaju praw dożywotnich użytkowania i władania powstałych przed 1 listopada 1914 r.”

Art. 10 stanowi, że w miejscowościach, w których z powodu okoliczności stanu wojennego wyżej wskazane terminy nie będą mogły być zachowane, terminy określi minister spraw wewnętrznych w porozumieniu z władzami wojсковymi.

W T-wie opieki nad dziećmi: Omgadaj odbyło się doroczne zgromadzenie członków T-wa opieki nad dziećmi.

dać, że działalność T-wa, tak jak i w latach poprzednich, polegała na prowadzeniu przytulni dla chłopców, kolonii letnich, zabaw i rozdawnictwie obiadów.

W przytulni warszawskiej zrzeszono w roku sprawozdawczym były prowadzone znacznie intensywniej, pod kierunkiem wykwalifikowanych instruktorów, co dało możliwość wykonywania przez wychowawców skomplikowanych robót, wchodzących w zakres stolarstwa meblowego i ślusarskiego artystycznego.

Z kolonii letnich w Drusienikach w roku ubiegłym korzystało 138 dzieci, po 69 w sezonie; w Linkowie, a pp. Justynowa Strumiliów, gościło 32 dziewczynki w dwóch partiach po 16 dzieci; w p. Katarzyn Komarowej w Rogówku — 22 dziewczynki z ochroniarzka; a pp. Hipolitowa Gieczewiczów 24 chłopców, po 12 w każdym sezonie; w Bejszynie u p. Władysława Komarowej, z powodu panującej tam w okolicy epidemii odry i kolizy, dziewczynki mogły pojechać tylko na drugi sezon; u p. Alfredowej Römerowej w Karolinowie miały całkowite utrzymanie 4 dziewczynki z ochroniarzka; w urzędzonej staraniem p. Heleny Sorokówny kolonii w Postawach było 60 dziewczynki; w Rubieżu korzystało z pobytu 120 chłopców w dwie zimny.

Pierwszej zmianie szczęśliwie udało się wywiązać sezon 6-tygodniowy, natomiast druga zmiana, z powodu wybuchu wojny, po 2-tygodniowym pobycie musiała wrócić do miasta.

Zabawy letnie odbywały się w trzech miejscach: przy zaulku Górzystym, na Śpiżyszkach i na Rosie. Liczba dzieci, przychodzących na gry, jest imponująca — 768.

Na obiady bezpłatne uczęszczało około 200 dzieci, z których 130 pobierało początkowo naukę w młodszym dziale szkoły rysunkowej imienia J. Montwilla. Wydano ogółem 39,176 obiadów. Co prawda obiady te kasę towarzystwa nie kosztowały, gdyż wszelkie w tym względzie wydatki pokrywała p. Ciudziwicka ze środków przez nią osobiście zebranych.

Zapiski literackie.

Karol Dickens. WSPÓLNY PRZYJACIEL. Warszawa. Biblioteka dzieł wyborowych. Dobrze czyny redakcja ruchliwej „Biblioteki dzieł wyborowych”, że mimo niezwykle ciężkich warunków w jakich znajduje się cały kraj, nie schodzi z placówki pozytywnej.

„Biblioteczka” z lat ubiegłych zawierała pokazną liczbę dzieł interesujących, poważnych. Ostatnio wydany „Wspólny przyjaciel” jest książką wybraną doskonale. Kłóż nie za autora „Klubu Piekwicka” Powieść „Wspólny przyjaciel” czyta się z wrażliwym napięciem zaniepokojenia, świat angielski malowany ręką wielkiego mistrza. Przekład doskonały.

Listy do Redakcji.

Jeszcze w sprawie tramwajów. Niech i mój stary głos dołączy się do wymownego głosu pani Jeleńskiej-Dmochowskiej w sprawie barbarzyńskiego projektu przecięcia Cieleńnika linią tramwajową elektrycznych. Oczekiwane od tak dawna tramwaje elektryczne, mające w końcu przerwać niebywały w cywilizowanym świecie skandal takich tramwajów konnych, podają nam dziś w takiej formie, że protestować musimy. Nie robie sobie iluzji, żeby nasze protesty mogły wstrzymać tych, komu widocznie obec jest wszelkie uczucie estetyki. Ale niech przynajmniej wiadomo będzie, że były głosy żywego protestu.

nowego zaliczyć muszę piękność położenia, a projekt podany przez panią Dmochowską połączenia w jedną całość parkowa Cieleńnika, ogrodu Botanicznego, gór Trzykryżskiej i innych, zbiorca wszystkich bud niemiesznych, z pewnością o 100 procent podniosłby jeszcze piękność, wygodę, zdrowotność moralną i fizyczną tego miasta. Zaś przeprowadzenie tramwajowej drogi przez sam środek ogrodów — zmniejszyłoby raz na zawsze te marzenia i bezowocny zeszpełoby, to co już dziś jest piękne i dobre.

Maria Broel-Platerowa.

Szanowny Panie Redaktorze! Upraszam o łaskawe zamieszczenie na łamach swego poczytnego pisma niniejszej odpowiedzi.

W odpowiedzi na niezbyt mi w prasie zarzuty i przeróżne wersje, kruszące o moim wystąpieniu w Radzie miejskiej oświadczam, co następuje. Wszelkie twierdzenia, jakobym podawał w wątpliwość działalność Komitetu Centralnego, są z gruntu fałszywe, i nie mogą być w żaden sposób wysnuwane z mego przemówienia, ani ze sprawozdania w prasie.

Nie widząc możliwości ignorowania faktów, będących wyrazem pewnych uprzedzeń do Komitetu poza społeczeństwem polskim, uprzedzeń bezwarunkowo niesłusznych, nie ze złej jednak wypływałych woli — sądziłem, że z tej właśnie racji wyrażone postawienie sprawy jest konieczne, i samo zastrzeżenie, że wspomniany fakt dla całej ludności Królestwa „bez różnicy narodowości”, w związku z złożeniem łaskawego w ręce Komitetu, może się tylko przyczynić do rozproszenia wszelkich wątpliwości.

Przed. Sz. Panie Redaktorze! Wyrażam szacunek i poważanie. A. Zasztów.

Adam Andrzejewski. (Sylwetka).

Znakomity skrzypek, rodak nasz, Adam Andrzejewski, daje jutro w teatrze polskim koncert na rzecz Polskiego Komitetu Pań. Podajemy więc w krótkich zarysach słów kilka o rozwoju tego niepospolitego talentu muzycznego.

Urodzony w Kobryniu, syn ogólnie znanego i szanowanego lekarza s. p. Jana Andrzejewskiego, od najmłodszych lat ujawniał wielkie zamiłowanie i zdolność do muzyki. Wpływ matki, pani Albiny z Nadolskich, doskonałej pianistki i kompozytorki, zaznaczył się tutaj bardzo wyraźnie.

Pod kierunkiem tych dwóch wybitnych muzyków talent Andrzejewskiego, jak brylant oszlifowany, zajął całą tęcza prawdziwych blasków. Pierwszy koncert własny Andrzejewskiego, przed ósmiu laty, w Wiedniu (miał wówczas lat 18), nie zawiodł nadziei pokładanych w młodym muzyku. Zdobywa on wstępny bojem gorące uznanie krytyki i wzbudza entuzjazm publiczności, wypalniającej ślę koncertowałą po brzegi.

Informacje i pogłoski.

Podarki świąteczne dla armii. Według obliczeń obecnych, począwszy od 20 grudnia st. st., wysłano do armii czynnej 1,358 wagonów zawierających 321,976 pudów 13 funtów podarków dla żołnierzy.

Wilno — 35,826 pud., dalej Petrograd — 28,136 pud., Kijów — 26,019 pud. 18 funtów, Odesa — 25,893 pud. 18 funt., Mińsk — 23,902 pud., Tyflis — 21,995 pud., Jekaterynosław — 15,839 pud., Rostów — 14,639 pud., Orzeł — 9,432 pud. i 22 funty.

Rugowanie języka niemieckiego.

„Russkoje Słowo” dowiaduje się, że w czasie najbliższym z instytucji szlacheckich w prowincjach nadbaltyckich usunięty zostanie język niemiecki. Odpowiednie rozporządzenie władze miejscowe z Petrogradu już otrzymały. Ogłoszenie publiczne o oczekiwaniu jest w połowie lutego, gdy w guberni kurlandzkiej rozpoczyna się zgromadzenie szlacheckie dla wyboru marszałków szlachty, kuratorów kościelnych i t. d. Dotychczas kancelaria i obrady na zgromadzeniach szlacheckich prowadzone były w języku niemieckim.

Podróże okrężne.

Sprawa podróży okrężnych w Rosji została już zdecydowana ostatecznie. Opracowano przepisy, formy biletów i taryfę i wszystko to wykonano z możliwym pośpiechem, ażeby po zatwierdzeniu władz, już od dn. 18 kwietnia r. b. (wedł. st. st.) można był rozpocząć sprzedaż biletów na podróże okrężne.

Zastosowanie spirytusu.

Ministerjum finansów ogłosiło szereg nagród, w ogólnej ilości 675 tys. rb., licząc na poszczególne osoby, w wysokości od 5 tys. do 50 tys. rubli, za wyszukanie nowych dziedzin zastosowania spirytusu. Chodzi tu o nowe zastosowanie spirytusu w motorach wewnętrznego spalania, jako paliwa, oraz wyrób ze spirytusu innych potrzebnych produktów, jak to: octu, eteru, chloroformu, preparatów farmaceutycznych i t. d., oraz o wynalazki i ulepszenia przemysłowe, używanych przy zastosowaniu spirytusu.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Kalendarzyk. Dziś, we wtorek — św. Scholastyki P. Sylwana B. W.; według nowego stylu — św. Piotra Damiana B. D. K. Jutro — Objaw. N. M. P. w Lourdes; według nowego stylu — św. Macieja Ap.

Teatr. Muzyka i sztuka. — Z teatru polskiego na Populance. (Komunikat teatralny). Projektowane na dziś rozpoczęcie sezonu wiosennego w teatrze polskim na Populance odłożone zostało do czwartku. W dniu tym wystawiana będzie efektywna sztuka w 8 obrazach p. t. „Pojata” z udziałem licznych statystów i chórow. Pewien procent z przedstawienia tego oddaje dyrekcja teatru na rzecz ochrone „Domu Sere'a Jezusowego”.

W piątek wystawiana będzie po raz pierwszy wyborna farsa z francuskiego p. t. „Nie śmiej!” Rzeczą ta graną jest bez przerwy, z ogromnym powodzeniem w farsie warszawskiej.

W sobotę powtórzoną będzie „Pojata”, z którego to przedstawienia również pewny procent z dochodu oddany będzie na rzecz ochrone „Domu Sere'a Jezusowego”.

Odczyty i wyawnictwa. — „Tygodnik Rolniczy” Nr. 5 — 6 wyszedł z druku i zawiera treść następującą: W. Krzyżanowski. Nawożenie pogłowne. Doświadczenia porównawcze z nawozami azotowymi (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej: W kwestji wartości nawozowej fosforu roln. Stacji doświadcz. (Z wileńsk. roln. Stacji doświadcz.). Feliks Żyliński — Rekwizycja inwentarza żywego i jej następstwa w przyszłości. S. L. — Monopol zbożowy w Niemczech. W sprawie części zapasowych do narzędzi Sacka. Z teorii i praktyki rolniczej

tanny upłynął na powtórne zapytanie z Wiednia...

Wioscy robotnicy rolni w Niemczech. (AP.) 8 (21) b. m. Dla przetwania...

Sprawa Luksemburga w parlamencie włoskim.

Z Rzymu telegrafują, że wniesiona zostanie do Izby posłów interpelacja...

Bojkot towarzyski ks. Bülowa. Agencja Fournier donosi, że od pewnego czasu...

NA FRONCIE ZACHODNIM.

(AP.) 8 (21) b. m. Urzędowy komunikat francuski:

W Belgii miało miejsce kilka zbrojnych starć, w których uczestniczyła piechota...

W Szampani świetnie odparliśmy kontrataki...

W Wołozach odparliśmy trzy ataki, w których jeden wykonany był na północnym brzegu rzeki Fech...

W Szampani użyczyliśmy odebraną przestrzeń od nieprzyjaciela. Pod wieczór odparliśmy dwa nieprzyjacielskie kontrataki...

W Wołozach odparliśmy trzy ataki, w których jeden wykonany był na północnym brzegu rzeki Fech...

Następnie dokonaliśmy kontrataku. Walka trwa dalej.

(AP.) 8 (21) b. m. W urzędowym francuskim przeglądzie działań wojennych...

W rozkazie do armii wymieniony został za okazane męstwo, przyłączony do pułku dragonów...

Pomiędzy Arras i Oise na drodze od Bethune do La Bassée...

W dolinie Aisne i w Szampani artyleria francuska stale zachowywała przewagę nad niemiecką.

Przed Soissons nieprzyjacieli pozostawał w bierności. Na froncie Beau Sejour piechota francuska utrzymała osiągnięte...

W Argonach pomimo złej pogody i zwycięstwa przeciwnika pozycje nasza posunęły się naprzód o kilkadziesiąt metrów...

Od Mozy do Wogezów działania bojowe miały charakter miejscowy. W Wogezach strzelcy francuscy odnieśli wspaniałe powodzenie...

(AP.) Komunikat urzędowy paryski z dn. 8 (21) bm. wieczorny:

Na froncie od morza do Aisne toczyła się z przerwami wymiana strzałów armatnich.

W Szampani świetnie odparliśmy kontrataki nieprzyjaciela i następnie nacierając nań zajęliśmy wszystkie szaniec niemieckie...

Na dalszym froncie toczyła się również bitwa, przyczem odбилиśmy dwa kontrataki niemieckie...

Pod Eparges niemiecy dokonali siódmego kontrataku, aby odebrać zajęte przez nas, w ciągu ostatnich dwóch dni pozycje...

W rozkazie do armii wymieniony został za okazane męstwo, przyłączony do pułku dragonów...

Młoda Francja.

(AP.) W Paryżu Sarreux dokonał przeglądu wychowawców liceów, uczęszczających na kursy „Twa przygotowania wojskowego”...

W rejonie północnym artyleria belgijska i angielska okazały cenną pomoc. Ogień sprzymierzeńców zburzył kilka przednich okopów...

Ostatnie gazety angielskie piszą, że dopiero teraz Anglia podrażniona zachwalstwem niemieców, okaże w

Sprawy ekonomiczne we Francji.

(AP.) Wzrost do Francji w roku 1914 wyniósł 6,349 milionów franków...

200 statków greckich na użytek Anglii.

(AP.) 8 (21) b. m. Przeszło 200 statków greckich zafrachtowała Anglia...

Blockada mórz.

Zapowiedziana przez Niemcy blockada mórz już się rozpoczęła. Z Londynu nadesłano przez „Ag. Pet.”...

Wnoszący z telegramu powyższego przypuszczają, że o próżną zapowiedzianą blokadę wybrzeży angielskich, przez łodzie podwodne niemieckie...

Gazety angielskie konstatują, że ludność i T-wa okrętowe nie są przeżegnane zapowiedzianą akcją Niemiec na morzach...

Największe budzi zainteresowanie obecnie stosunek Niemców do Stanów Zjednoczonych...

Do Kopenhagi doniesiono z Waszyngtonu, że Stany Zjednoczone postanowiły nieustępować na żadnym punkcie i stanowczo niegodzą się na propozycje Niemiec...

Reakcyjna prasa niemiecka dołwa oliwy do tego ognia. Hr. Reventloff oświadcza w „Deutsche Tageszeitung”...

„Matin” zapowiada, że wobec karsstwa niemieckiego, sprzymierzeńcy zwręca jeszcze bardziej ten pierścien, który już zdusił handel niemiecki...

Opozycyjna prasa amerykańska ubolewa z powodu stanowiska rządu „Leipziger Volkszeitung”...

„Matin” zapowiada, że wobec karsstwa niemieckiego, sprzymierzeńcy zwręca jeszcze bardziej ten pierścien, który już zdusił handel niemiecki...

Ostatnie gazety angielskie piszą, że dopiero teraz Anglia podrażniona zachwalstwem niemieców, okaże w

całej sile potęgę swojej floty i swe potęgowanie na morzach.

(AP.) Z Waszyngtonu donoszą pod datą 9 (22) bm., że departament państwowy otrzymał od konsula potwierdzenie o zatopieniu przez minę parowa amerykańskiego „Evelin”...

Gazety żądają, aby Niemcy dali niezwłocznie wyjaśnienie i wynagrodzenie za straty, a w razie potrzeby złożyły przeproszenie...

NORWEGIA I NIEMCY.

(AP.) 8 (21) b. m. Z Chrystianii donoszą, że cała prasa norweska ostro napada na Niemcy za zatopienie statku „Belridge”...

Państwa neutralne nie mogą wywrzeć się tymczasem prawa swobodnego pływania starami drogami na wolnych morzach.

Nastroj w Danii.

(AP.) 8 (21) b. m. Z Kopenhagi donoszą, że na wczorajszej naradzie w sprawie ubezpieczenia okrętów od niebezpieczeństwa wojennego...

Moratorium w Szwecji.

(AP.) 8 (21) b. m. Ze Stokholmu donoszą, że rząd szwedzki postanowił przedłużyć na trzy miesiące moratorium dla wyplat zagranicznych...

Równocześnie rząd powziął szereg uchwał, dotyczących surowej kontroli nad eksportem i wyznaczył surowe kary za pogwałcenie tych uchwał.

JAPONIA I AMERYKA.

(AP.) 8 (21) b. m. Z Tokio donoszą, że w związku z japońsko-chińskimi pertraktacjami Japonia przystąpiła do pertraktacji ze Stanami Zjednoczonymi...

Echa wojenne.

Pożar wojny ogarnął i strawił jedną z piękniejszych ziem Królestwa — ziemię sochaczewską.

Spalone lub całkowicie prawie zrujnowane są kościoły w Brochowie (Jeden z zabytków budownictwa polskiego XIII — XIV w.).

W nocy na 7 (20) bm. Niemcy znów bez powodzenia atakowali cztery razy wyspę pod Koziówką.

strzewiec (czeski), Witkowiec, Młodziejów (folwark i kukrowia).

Wiele budynków uszkodzono w Przelawicach, Plecewiecach, Chodakowie i Łazni.

Rozmiar strat i szkód, wobec braku ścisłych wiadomości i niemożności dostania się do miejscowości pomianowanych, niepodobna dokładnie oznaczyć...

Zbiegów przegranych, zapatranych ich w żywotność i odzież, otrzymaną za pośrednictwem sochaczewskiego komitetu powiatowego od Centralnego Komitetu Obywatelskiego...

Otworzono we wsiach: Górki, Leoncin i Cecimni Polski bezpłatne herbariarnie i jadłodajnie dla ubogiej ludności miejscowej i napływowej.

W okolicy absolutny brak paszy dla inwentarza.

Na skutek zabiegów, rozwinętych przez niemiecki „Czerwony Krzyż”, przystąpiono do poszukiwania zwłok poległego w bitwie pod Warszawą syna kanclerza niemieckiego, Bethmann-Hollwega...

Ostatnie telegramy.

Otrzymane w nocy 9 (22) b. m.

Z FRONTU WSCHODNIEGO.

PETROGRAD. (AP.) Komunikat sztabu Wodza Naczelnego z dn. 9 (22) bm.:

Działania wojenne na prawych brzegach Bierbrzy i Narwi, dotąd ciągle zachowują charakter walk oddzielnych.

Niewielka potyczka odbyła się na drodze z Grodna do Lipska, gdzie wojska nasze atakowały niemieców.

W walkach w okolicach Osowca artyleria forteczna brała udział czynny i pomysłny.

Na drogach od Łomży, po walce uporczywej, wojska nasze zajęły Jedwabno.

W okolicach Przysnysza nieprzyjacieli następował znacznymi siłami. Na drogach pomiędzy Raciążkiem a Płońskiem, wojska nasze w wyniku walk zajęły kilka wsi i wzięli do niewoli około 500 niemieców.

Na lewym brzegu Wisły odparliśmy ataki nieprzyjaciela na północnym brzegu Pilicy i w okolicach Łopuszna.

W Galicji zachodniej nieprzyjacieli utrzymuje silny ogień działowy. Wyjaśniło się, że podczas ataków na terytorium, na północ od Zabliczyna austriacy w dn. 5 (18) bm. ponieśli bardzo duże straty.

W Karpatach, wojska nasze, za wadną wyspą wyniosłością pod Smolnikiem, na wschód od Łupkowa, odparły powtórne ataki austriaków.

Przeciwnik w tym punkcie podchodził do naszych linii na 50 krótków i za każdym razem zmuszony był cofać się z ogromnymi stratami pod ogniem naszym.

W nocy na 7 (20) bm. Niemcy znów bez powodzenia atakowali cztery razy wyspę pod Koziówką.

W okolicach Wyszkowa zawiądnęły wyniosłością, stanowiącą integralną część pozycji nieprzyjacielskiej.

W Galicji wschodniej, na południowo-wschód od Stanisławowa w okolicach Krasnego — Niebytowa — Perechinska, atakowali austriacy — Perchinska i po uporczywej walce, w której dochodziło do bagnatów, odrzuciłszy dwie ich brygady, a potem odparliśmy kontrataki znacznych sił nieprzyjacielskich.

Tutaj wzięliśmy do niewoli 1,500 austriaków, w tej liczbie 20 oficerów i zdobyliśmy kilka karabinów maszynowych.

SPRAWA PRAWOWA.

Petrograd. (AP.) Izba sądu zatwierdziła wyrok sądu okręgowego w sprawie redaktora gaz. „Russkoje Znamia” Potapoczki, skazanego na 7 dni aresztu z powodu skargi na każdego atamana okręgu wojska donskiego Pokotillo o kłótni i o belgi.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE.

Petrograd. (AP.) Ogłoszone zostały w porządku par. 87 Najwyższej zatwierdzone uchwały Rady ministrów: o zmianie dopełnień do ustawy kasy kredytu ziemskiego i miejskiego, o placeniu przez rządowe koleje należne, w wypadkach wyjątkowych, podwyższonego wynagrodzenia za zgubienie bagażu pasażerskiego...

ZBOŻE ROSYJSKIE. Kopenhaga. (AP.) Rząd duński przedsięwziął kroki wstępne w celu zorganizowania wwozu do Danii zboża rosyjskiego, co, jak twierdzą, jest możliwe urzeczywistnić po cenach umiarkowanych, pomimo znacznych trudności.

Z JAPONII.

Tokio. (AP.) Rząd rozpatruje projekt użycia jeńców-niemców do robot.

Daje się zauważyć silne wrzenie wśród studentów chińskich w Japonii. Około 600 studentów wyjechało do Chin. Wielu z nich zostało więźniami przez Niemców do propagandy antyjapońskiej w Chinach.

Gazety japońskie zamieściły przekłady całkowitych przemówień Szazonowa i Rodzianki.

Odpowiedzi Redakcji.

W-ny P. Słuczczanin w Słucku. Korrespondencja nadeszła zapóźno, przedtem bowiem w Nr 35 „Kur. Lit.” wydrukowaliśmy sprawozdanie z tegoż przedstawienia.

NA WPISY.

Rozpoczęło się nowe półrocze szkolne przy okolicznościach nie lepszych od poprzedniego. Mnóstwo młodzieży oczekuje zasiłku na opłacenie wpisowego ze źródła pomocy publicznej.

Sprawę te kładziemy na sercu i pamięci naszych Czytelników w przekonaniu, że żadne inne potrzeby i sprawy nie mogą i nie powinny osłabić współzucia dla łaknących światła i nauki.

KINEMATOGRAF BRONISŁAWA. Od 9 (22) lutego, r. b. 1) TY-2) Enver Pasza, — zdrajca Turcji, sensacyjny dramat...

Teatr Familijny R. Sztremera. 9 10 i 11 lutego, rozpoczęcie sezonu wielkopostnego! Nowa złota seria tylko dla dorosłych „SMIAĆ SIĘ DOPRAWDY NIE GRZECH”...

KINEMATOGRAF „LUX”. pr. 5-to Jerski 11, tel. 8-68. Program bielski „Tajemnica Państwowa”...

TEATR „ILLUZJA” ul. Wielka 60. Od poniedziałku d. 9-go lutego nowy wspaniały program. Wspaniały obraz, po raz 1-szy w Wilnie „Mazepa”...

Teatr Artystyczny „MINJATURA”. Pr. 5-to Jerski 7, tel. 17-09. Program bielski od 9 lutego 1915 r. „Straszny sen i rzeczywistość”...

CYRK „Hippo-Palace”. Dziś we wtorek 10 lutego, Wielkie wspaniałe przedstawienie program składa się z pierwszorzędnych Nę i strakeji, 2 systemy Ang. dorki dzokleja p. Boricowej; akrobatów pp. Nowell. Amazonki cygałki Miuty...

DOM HANDLOWY L. i E. METZL i S-KA CENTRALNY KANTOR OGŁOSZEŃ (założony w 1878 roku) Pietrograd Moskwa Warszawa. WILNO, ul. Wielka № 96, tel. 8-36.

LICYTACJA KONI Z SUWALSZCZYZNY. organizowana przez Suwalski Komitet Obywatelski, odbędzie się dnia 18 i 19 lutego, r. b. w Pośpieszcu na placu wysięgowym.

Biuro Przepisywań A. SKARŻYŃSKIEJ W WILNIE, Tatarska 12, telef. 1002. Szybkie i dokładne wykonanie poleceń. PRZYJMUJE UCZENICE.

DRUKARNIA JÓZEFA ZAWADZKIEGO W WILNIE. Ulica Suworska № 3. PRZYJMUJE WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES DRUKARSTWA WCHODZĄCE.

Dentysta Nowiński. Gabinet dentystyczny specjalnie wstaw. zębów bez podniecenia, nie usuwając korzeni. Pr. 5-to Jerski 46. Mapa Litwy i Białejrusi z oznaczeniem miast, miasteczek, osad, wiejskich wsi, parafii, dróg żelaznych, stacji kolejowych, dróg bitych i t. p.

OGŁOSZENIA DROBNE. Nauka i wychowanie. Specjalnie z matematyki i fizyki, a również z wszystkich przedmiotów Świątyni atestat 8 kl. sek. Kom. r. 1912. Pierwszorzędny reżym, nauka. Dł. gal. praktyka, smiechu, praca. Zwracając się pism. Kazi-mierowski zaul. 3-4. Dla S. 4435

Interesa handl. i majątek. Dzierżawa pięć tysięcy rocznie, dwa tysiące dziesięcin, młyn parowy Szczegóły na miejscu. Gubernia Mińska, poczta Morozow. Mławica, Nietubowiczowa. 4249

Kupno i sprzedaż. Bażanty są do nabycia maj. Radziłany po 3 ruble za sztukę. Zgłaszając się do Administracji maj. Radziłan. Adres: Szadów Kow. gub. 6229

Do sprzedania. Skład nastion Wileńskiego Towarzystwa Pomo-cy. Wielka 4, otrzymał świeży transport wyborowych nasion pastewnych, warzywnych, kwiatowych. Uprasa się o wez-sne nadsyłanie obstatunków dla możliwości akuratajnego wypełnia-nia. Katalogi na żądanie gratis.

Posady i prace. a) Poszukiwane: Osoba inteligentna w wieku średnim, praktyczna poszukuje posady wychowaw-czym, samodzielnego zarządu do-mem, posiada francuski, wyma-gania skromne. — Ostrobramska d. 16, m. 25. A. K. 5683

Poszukiwane: Poszukuję posady praktycznej kulantka rolnego w wielkich dobrach. Posta-restante Gudogaj m. Czubelki T. E. № 123. 5912

UDZIELAM LEKCI DYKCUJ I DEKLAMACJI. Porozumieć się można co-dziennie od g. 4 do 6 wiecz. Ul. Popławska 27, m. 8. Wanda Romówna.

Do wynajęcia na wiel mieszkalni o 11 pokojach kuch-ni i 3 pokojach dla służby, staj-nia wozownia. Adres: Szadów Kow. gub. Administracja maj. Rad-milan 6232

Różne. Optyczn - mechaniczna pracownia J. Malecki (róg Wiekiej i Miłono-wej) przyjmuje reparacje manu-metrow, instrumentów geodezyj-nych i elektromotorycznych, o-tokach stalych i żelaznych. 5841

Rzadka okazja. Niezłoczo-ny do sprzedania nawóz po 10 kop. Jura. Miramont plac końskiego. Zapas. Opłata na miejscu w kasie przy nawo-ziu. 6217

Wydawca: Dr. Tadeusz Dembowski. Za Redaktora: Bronisław...

Biuro Józefa Zawadzkiego w Wilnie